

אותנו בכוח הנשק!

והתחילו לרשום דו"חות. לא יכולנו כמו
הן, לשתף פעולה כי לא ידענו את לשונם.
אמרו לנו לחתום על מיסמכים. סירבנו. ה'
רגזו, קיללו, איימו אבל ללא תועלת.

★ ★ ★

רביסמך סאדיסט

באותו יום נלקחנו לתחנה של הג'נ'
דרמים, שם היינו צריכים להיות עד
אשר יוצאו פקודת מעצר נגדנו. תחנת ה'
ג'נדרמים הזאת נמצאת במרחק של כ-200'
מטר מהמחנה של טאשאגו. שם קיבל אותנו
רביסמל השייך לג'נדרמיה התורכית. נת'
ברר אחר כך שנפלו למקום לא טוב. הוא
שנא אותנו ובכוח סמכותו ניסה לעשות
את כל מה שאפשר כדי להכאיב לנו.

מכות לא העז להרביז לנו: תחילה פחד,
משום מה. נדמה לי שהיה עושה זאת ברצון
רב לו רק יכול היה. בינתיים, כל מה
שיכול היה לעשות כדי להכאיב לנו היה
לשים אוזיקים על ידינו. היו לו שתי שרש'
רות ששימשו בתור אוזיקים, בהן קשר את
חברי בשני זוגות, זה לזה. היות והשרש'
רות היו בעלות לולאות גדולות, לא יכול
היה לסגור אותן חזק ולהכאיב.

לעומת זאת, נמצאו עבורי אוזיקים מבר'
זל, הנסגרים על ידי הברגה. הוא פקד עלי
לעמוד על הברכים ולהרים את הידיים מעל
לראשי, ואסף את כל החיילים מסביב והראה
להם איך מרכיבים אוזיקים ממין משוכלל.

הוא סובב את הבורג וחשבתי שכאשר יוחכ'
שאינ יותר אפשרות ולהוציא את הידיים מ'
תוך האוזיקים, יפסיק ויסגור אותם במנועול.
לא כך היה. הוא סיבב וסיבב, עד אשר
הברזל של האוזיקים לפת את בשר פרקי
חזק. הוא השתמש גם במוט ברזל קטן,
כדי שיוכל לסגור יותר טוב. אחרי שסגר
את הבורג בכל הכוח, סגר גם את המנועול
וכך השאיר אותי. דמי הפסיק לזרום. ה'
ידיים, מהפרק למטה, הכחילו — ולמעלה,
התנפחו. קיבלתי חום גבוה.

כך ישבתי עד שעה תשע בערב. ידעתי
שבאופן חוקי אסור לו לסגור כל את ה'
אוזיקים, וניסיתי לעשות לו סימנים שזה
כואב לי. כל פעם, כאשר הראתי לו על
זרועותי, במקום שירפה את הברגים, כמו
שיציתי, נסך על פניו חיוך זדוני. הבנתי
מה כוונותיו ועם מי יש לי עסק.

לבסוף, הגיע בשעה תשע, רביסמל אחר,
בלחית כמה זינדרמים. הם באו לקחת או'
תנו לתחנת המעצר של העיירה הסמוכה,
סליוקה. הוא הסתכל על ידי, דיבר מה
שדיבר עם רביסמל המקומי. התוצאה:
חייל ניגש אלי ופתח את ההברגה. הידיים
שלי התחילו לחיות ונעשה לי יותר טוב.
כעבור רבע שעה, בערך, הגענו לסליו'
קה. שם פתחו לנו חדר קטן, ששימש לאח'
סנת קש עבור סוסים, וזרקו לנו כמה מעי'
לים צבאיים ישנים, סגרו אותנו ואמרו לנו
לא לעשות רעש ולישון. כעבור כמה דקות,
שוב ביוזמתו של רביסמל מסליוקה שבא
לקחת אותנו, נפתחה הדלת. נכנסו חיילים
אשר הביאו לנו מיסות של חיילים, שהיו
(המשך בעמוד 16)

מבוגר, חבש כובע של רביסמל. הבנו שהוא
המפקד. בכל אחת משתי ידיו החזיק אקדה.
את האקדהים כיוון אלינו וידיו רעדו. לידו
ישב המכונאי. גם בידו היה אקדה. יתרם:
שני מלחים, החזיקו כל אחד רובה מאורז
גרמני והחמישי עמד דרוך ליד מיקלע
בינוני על הצובה בחרטום.

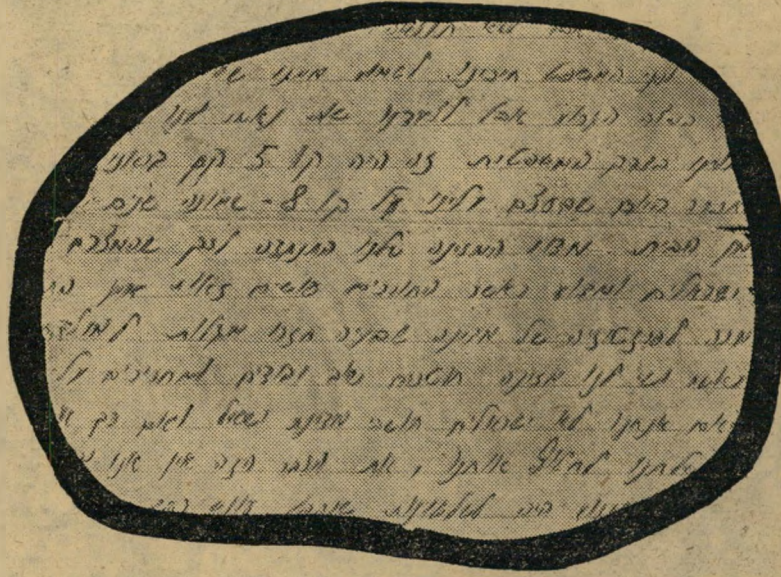
מיד התחילו לצעוק לנו בתורכית, אבל
לא הבנו כלום; רק שהם רוצים שנרים
את הציוד וניסע לכיוון החוף. התנגדנו
לכך. אז בלי להסס התחילו לירות. לא
ישר בנו, כי אם יריות הפחדה, באוויר.
החלטנו לא להרים את הרשתות אלא לקרוע
את כבלי הפלדה, כך שכל הציוד ישקע
לקרקע הים. ואם אחר כך יביאו אותנו
לפני השופטים נוכל לבקש שיחפשו את
הציוד. אם היו מוצאים את ציודינו במרחק
של 10 מילין מן החוף, היו מוכרחים ל'
שחרר אותנו.

ניסינו מיד לקבוע עליידי מצפן ומפות
את מקומו המדויק, על מנת לזרוק את
הציוד במקום ולדעת איפה אפשר למצוא
אותו. לצערנו, גם הקפטן התורכי הבין
את כוונתנו. הוא עלה על ספינתנו ופקד,
שוב באיום של נשק, להרים את הציוד. לא
יכולנו להתנגד ולא נותרה שום אפשרות
לחתוך את הכבלים ולזרוק אותם יחד
עם כל הציוד הימה. תחת איום הנשק
הרמנו את הרשתות על הסיפון.

פעולה זו ארכה בסך-הכל, כשלושים דקות,
ובערך בשעה שתיים-וחצי עלו על סי'
פוננו עוד שני חיילים. הם פקדו לקשור
את ספינתם לשלנו ולנסוע לחוף. כל הזמן,
החזיק כל אחד מן החיילים כלי-נשק מכוון
אל כל אחד מאיתנו.

המשכנו לגרור אותם כרצונם לכיוון ה'
חוף, למקום ניצב שניראה לנו מרחוק

בעמודים אלה מתפרסמים שני מכתבים, שהגיעו למערכת, "העולם הזה" מן הכלא התורכי בעיירה סליוקה. כותב המכתבים הוא מתי רזונצווייג, אחד מחמשת דייגי "סנונית", שנדונו החודש למאסר ממור שך. כתב רזונצווייג בהקדמה למכתבים: "השלטונות שלנו הפקירו אותנו. אנו מקווים בעזרת, העולם הזה" להגיע אל דעת הקהל בישרי אל, כדי שזו תאלץ את הממשלה לפעול סוף-סוף לתיקון העוול הנורא שנעשה לנו." המכתבים המובאים כאן הוכתבו בשלמותם, ללא עריכה.

קטע מתוך מכתבו של מתי רזונצווייג

הוצאנו הרבה דגים, לכן החלטנו לעבוד יותר מערבה.
לפי דרישות מחלקת הדייג דאגנו כל הזמן להימצא הרחק מן החוף. לא רק זאת. על מנת להיות יותר בטוחים הכפלנו את טחח הבסתחון ועבדנו בעומקים של 70 עד 100 פארומ: עומקים שהמרחק מהם ל- חוף נע בין 8 ל-12 מילין ימיים.

את החוף התורכי בקושי ראינו. רק את רכסי ההרים הגבוהים שליד חופה הדרומי של תורכיה ראינו בבירור. מצב הרוח על הסיפון היה מרומם, אם כי לא העלינו שלל רב. האזנו לראדיו וסיפרנו ציובאט. בשעות הצהריים הודיעה תחנת האלחוט של 4XT (ספינות הדייג), כרגיל, שהמחלקה לדייג מבקשת את הספינות לשמור על המרחק הנכון מן החוף. היות ושמרנו על הוראה לא היו לנו שום חששות והמשכנו את עבר' דתנו בשקט.

בשעה 1.30 התכנסנו חמשתנו בתא ה- יחד, שם פתחנו את הראדיו והאזנו לשי- דור החדשות מקול ישראל. מיד לאחר סיום החדשות הבחנתי שכלי-שיש קטן, באורך של כעשרה מטרים, נוסע בכיוון אלינו.

★ ★ ★

התורכים מתחילים לירות

כדי שיים זה נראה בעינינו אורח ולא ראינו עליו נשק או סימני התרגשות. הכלי נסע מספר דקות במקביל לנו ואנחנו חשבנו אותם לדייגים תורכיים, שחסר להם כרגיל מים או סיגריות. מיד הם נהגו לגשת אלינו במקרים אלו.

המשכנו לגרור את הרשת. חשבנו שאם ירצו משהו, יבואו אלינו. בינתיים, חשבנו אולי הם מנסים לראות מאיפה אנחנו. כי יכלו לחשוב שאנחנו יהונים, והיהנים לא היו נותנים להם סיגריות.

פיתאום הסתובב הכלי התורכי ועשה תפ- גית חדה כלפינו והוא הגביר את מהירותו. הסתכלנו עליהם ועד אשר לא ראינו את ניצנוץ כלי-הנשק בידיהם ואת המקלע אשר הרכיבו לפתע על הצובה בחרטום — עד אז לא פחדנו. אבל כאשר ראינו זאת התחלנו לחשוש. חשבנו שדבר כזה יכול לקרות רק לו היינו במים שלהם. במרחק כזה מן החוף, ובימינו, כשהפירטים נעלמו מן העולם, זה עורר פחד רב בלבנו. הספינה התקרבה אלינו ואז ראינו בבי- רור שהיו בה חמישה אנשים. אחד, הכי

למען כבוד המדינה ולמען להחזיר את חרותנו. כרגע אנו נמצאים בסליוקה, בה נערך משפטנו. בעוד ימים אחדים נחזור ל- מקומו הקבוע: בית הסוהר המרכזי באנ- קרה. משם נתקשר איתכם שנית.
סלח לי על הכתב ועל אופן הכתיבה. יותר לא יכולתי להתרכז. המוראל ירוד ו- העצבים מתוחים מאוד. לא שולחן — ר- אפילו אור מספיק אין בכלוב הארוך הנה, למען אוכל לכתוב יותר טוב.

★ ★ ★

העדיה על "סנונית"

אני מקווה שקיבלתם את מכתבי ה- קודם מהראשון לחודש, בו כתבתי לכם על פסק-הדין שהוצא נגדנו על ידי בית- המשפט המחוזי בסליוקה. במכתב זה גם כתבתי לכם שאנו עומדים לחזור בימים הקרובים לאנקה, מקומו הקבוע. אתמול חל שינוי בתוכנית ואנחנו כנראה נחכה כן בסליוקה עוד כחודש. לכן, אפילו שרצינו לראיין אותנו, הדבר יהיה קשה מאוד בגלל התנאים המקומיים וקשיי הנס- יע. ולכן החלטתי לכתוב לכם מכאן את כל הסיפור העצוב, מתחילתו ועד עכשיו, ולש- לוח לכם את החומר בדואר.

עבורי התחילה פרשה זו ב-22 לספטמבר 1960. עד אז שימשתי כסגן-ראיס (סגן רב- חובל) על הפינת סומריה. אז סבלה הספינה זו קילקול במנוע והיה צורך להפסיק את פעילותה. באותו יום עשיתי הכרה עם סנונית. דיברתי עם רביסמל הלה של סנונית, מר רפאל פלדי, והוסכם שאני מצטרף לע- בודה על ספינת ספינה זו.

ב-22 לספטמבר בלילה היינו צריכים להפליג לכיוון חופיה הדרומיים של תור- כיה. על מנת לעסוק שם בדייג במרחק המותר מן החוף.
אותו ערב נפרדתי מאשתי מרגלית, ש- היתה בחודש השמיני להריונה, ופניתי ל- עבר נהל קישון, לעלות על סנונית. זאת לא גימל הפעם הראשונה שיצאתי למסעות דייג וידעתי שכרגיל אחזור הביתה תוך שמונה ימים, לנוח קצת ושוב לצאת לים. אלא שהגורל רצה הפעם אחרת. עברו מאז 14 חודשים — ואני עדיין אינני בבית. יצאנו בלילה, ב-22 לספטמבר לכיוון תורכיה. הניסיעה עברה בסדר, הגענו למקום עבודתנו אחרי 28 שעות, בשעות שלפני הצהריים. התחלנו לסחוב רשתות, מכיוון של מרסין מערבה. סחבנו רשת אחת ולא

סמפן שפילמן

כמו עיר קטנה. לא יכולנו לגצל לגרירה את כל שמונה הקשרים אשר ספינתנו מסו- גלת לפתח ונאלצנו לנסוע בחצי מהירות. נסענו כך שעתים וחצי. המלחים התורכיים היו נרגשים ביותר. ידיהם רעדו על ההי- קים ונס הוא, אם מרוב התרגשות לא שיחרר אחד מהם את ההדק. לו עשו כן, יתכן עוד שאחד מחמשתנו לא היה זוכה להיות כיום אתנו וליהנות מן הצדק התורכי. אחרי שעתים וחצי של נסיעה הצטייר לפני עינינו מזח מעץ. החיילים צעקו לעב- רנו "טאשאגו!" הבנו שזה שם המקום. אחרי עשר דקות היינו כמאה מטר מן ה- מזח. אז החלו החיילים לקפוץ ולרקוד וירו יריות פאנטזיה באוויר. לשמע היריות התי- אספו המוני אנשים שהקיפו אותנו. חשבנו שהגיע סופנו, אבל לא עשו לנו כלום. בשעה 5.30 היתה כבר סנונית קשורה למזח של טאשאגו. היינו קצת מבובלים ולא הבנו בדיוק מה הולך כאן ומה מתכו- נים לעשות לנו. מיד הגיעו שלטונות ה- מכס וראש העיר. הם עלו על ספינתנו

יהודה כהן